

Een zoektocht naar de tjotter Rûzer

Is de kleine tjotter Rûzer wel in 1998 door Hans Bijl in Oppenhuizen gebouwd? In elk geval was hij niet eigendom van ene Nauta in Oppenhuizen in de genoemde periode 1933-1952 zoals is te lezen in het boek Tjotters en Boatsjes.

Dit blijkt uit een zoektocht, die ik vorig jaar zomer deed. In de lijst van eigenaars is dit boatsje van 1952-1954 in eigendom van een tot nu toe onbekende, die onder de rook van Sneek woonde. Tot nu toe, want toen ik met toestemming van ir J. Vermeer - schrijver van *Tjotters en Boatsjes* - inzage in zijn archief kreeg, omdat ik zoekende ben naar gegevens over hellingen en schepen van onbekende herkomst vond ik een brief van J. Wiersma uit Leeuwarden, met een zeer duidelijke schets, waar hij in 1954 deze tjotter Rûzer had gekocht.

Bij het zien van deze schets was het voor mij direct duidelijk. Dit was de plaats waar ik geboren en opgegroeid ben.

De Rûzer, toen nog naamloos, was van mijn ouders. We zeilden ermee op de Zwarte en Witte Brekken en het Oudhof. We hadden altijd een

boot, ofwel een schouw of een boatsje, altijd van hout, want dat leefde zei mijn vader.

Deze Rûzer was een wat luxer type dan we gewend waren, compleet zeilklaar met mast, tuig, roer en zwaarden. Ook als bootje zoals hij in de opvaart lag, (mast etc. in de schuur) was hij wat luxer dan gewoon een boerenbootje.

Op het voorboeisel was enig geverfde versiering en op de bedelbalk was enig sober, heel licht snijwerk van slingers en krullen.

In de winter van 1953-54 hebben we het boatsje op de kop op de polderdijk gehad. Mijn vader en ik hebben hem toen wat opgeknapt.

Boven de waterlijn heb ik er vele stukken glas op stomp geschrapt. We hebben hem weer aardig opgekalefaterd, hoewel het weer er al behoorlijk in zat. Ook het roer, zwaarden en mast kregen eenzelfde

beurt. Daarna werd alles, vanaf de bovenste gang, in een ietsje donkerer lak werd gezet. Op het boeisel werden wat witte en groene biezen gezet en de romp zelf werd in de grijze verf gezet. Vader heeft het vlak toen nog met een paar stukken stort(?) bijgewerkt. Toen het scheepje na de winter weer in de opvaart lag, zag het er heel netjes uit.

Waarschijnlijk viel dat ook de meneer uit Leeuwarden op, die bij ons aankwam met de vraag: "is dat boatsje ook te koop?". Het was niet de bedoeling van mijn ouders om het te verkopen. Vader had er ook nog nieuwe 'bûkdellings' ingemaakt en we waren er erg blij mee. Hij zeilde goed en roeide licht. Dus was het antwoord aan de meneer uit Leeuwarden, dat hij niet te koop was.

Maar toen de man daarna, elke week op dezelfde dag, weer langs kwam, was de aardigheid bij vader er gauw van af. Er werd besloten om maar een hoge prijs te vragen, dan bleef meneer wel weg.

De daarop volgende week werd f 500,- gevraagd - toen een hele hoge prijs. Na lang praten - waar vader een hekel aan had - bood meneer uiteindelijk f 475,-. Dit kon vader niet laten gaan, dus kreeg de heer Wiersma, zo heette de man, geluk met de koop en vader de zegen met de centen. Wiersma haalde het scheepje enkele dagen later op. Als zestienjarige jongen heb ik achter in de tjotter de volgende letters gekerfd. De M van Meinte (vader), de P van Paula (moeder) en de B van Bosma (onze achternaam). Van de genoemde cijfers in andere geschriften is mij niets bekend.

De verkoop van de Rûzer is dus niet naar aanleiding van een advertentie geweest, zoals tot nog toe werd geschreven. Ook dat de Rûzer uit Oppenhuizen kwam betwijfel ik. Volgens mij had vader hem in IJlst gekocht, maar hier ben ik niet zeker van. Dat hij, zoals ik eerder schreef, niet van een Nauta uit Oppenhuizen kwam, blijkt uit aantekeningen die ik vond.

Wiersma schreef en schetste in 1971 dat hij hem kocht, onder de rook van Sneek, liggend in een

doodlopend sloopje bij de eerste brug vanaf Sneek (daar woonden wij). De familie Nauta was boer geweest bij de tweede brug (ook aan een doorlopend sloopje) bij Jutrijp. Volgens een van de kinderen van deze Nauta waarmee ik sprak, hadden ze wel een tjotter gehad, maar dat was een 4.8 (daar kon niet mee worden geroeid). Ook had deze H.J. Nauta toen, in 1971, rentenierend en wonende in Sneek, wel geweten aan wie hij zijn boot had verkocht. We woonden maar ongeveer een kilometer bij elkaar vandaan!

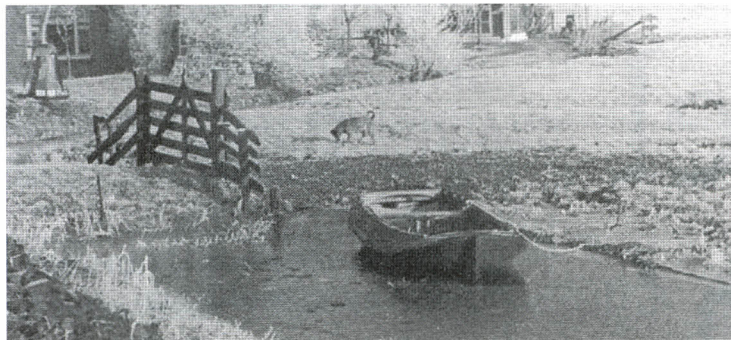
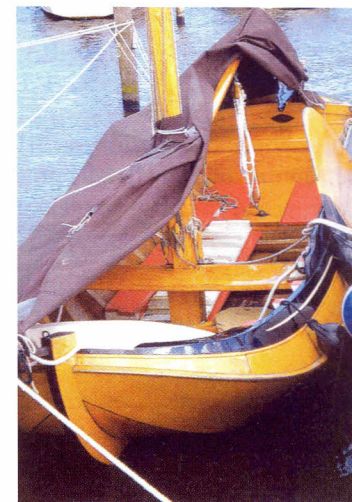
Conclusie: tussen 1952 en '54 was de eigenaar van dit later Rûzer genoemde tjottertje, Meinte Bosma bij Sneek. De eigenaar(s) vanaf het bouwjaar tot 1952 zijn dus onbekend.

Achteraf is het jammer dat men in 1971 de brief van de heer Wiersma niet wat beter heeft gelezen, want dan hadden we nu geweten waar mijn ouders het boatsje hadden gekocht. En wie weet, wat er nog meer boven water was gekomen! Mijn ouders hebben tot 1980 gewoond waar de heer Wiersma het boatsje heeft gekocht.

Na een gesprek met dr.ir.J.Vermeer en op advies van hem heb ik dit stukje geschreven. Ook dank zij zijn boek *Tjotters en Boatsjes* hebben we vorig jaar zomer de Rûzer terug kunnen vinden en bekeken. Dat was in Sandfirden en het scheepje is nu eigendom van mev. Tolsma uit Groningen.

Hessel Brandsma, Sneek

De Rûzer in 2007.

De Rûzer, januari 1954.

Onder: De Rûzer, juni 1954.

